

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobkyň **1. T. M.**, narozena ..... a **2. .... A. M.**, narozena ....., obě státní příslušnost ....., žalobkyně dvě zastoupena žalobkyní jedna jako zákonnou zástupkyní, obě toho času bytem ....., obě zastoupené Annou Doležalovou, MBA, advokátkou se sídlem Plzeň, Jabloňského 604/7, proti žalovanému Ministerstvu vnitra, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26.11.2012, č.j. OAM-334/ZA-ZA06-ZA-04-2012,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna právní zástupkyně žalobkyně JUDr. Anny Doležalové, MBA, advokátky se sídlem Jablonského 604/7, 326 00 Plzeň, pobočka Politických vězňů 911/8, 110 00 Praha 1, ve výši 5.680,- Kč bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Brně do 30 dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Ve včas podané žalobě žalobkyně jedna napadala jménem svým i své nezletilé dcery rozhodnutí vydané Ministerstvem vnitra ČR, odbor azylové a migrační politiky ze dne

26.11.2012, kdy o žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany jí a její dcery rozhodlo tak, že žádost o udělení mezinárodní ochrany se zamítá jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu) ve znění pozdějších předpisů. Namítala, že správní orgán v přechozím řízení o udělení mezinárodní ochrany porušil § 3 správního řádu, neboť nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a nevedl azylové řízení tak, aby posílil důvěru žalobkyně ve správnost jeho rozhodování a napadené rozhodnutí považuje proto za nepřesvědčivé. Dále byl porušen § 50 odst. 2 a 3 správního řádu, kdy správní orgán nezjistil všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i neprospěch toho, komu má být povinnost uložena. Dále porušil ust. § 68 odst. 3 správního řádu, když odůvodnění napadeného rozhodnutí žalobkyni nepřesvědčilo o jeho správnosti a správnosti postupu správního orgánu a žalovaný se v něm nevypořádal se všemi provedenými důkazy. Ve vztahu k právnímu stavu žalobkyně tvrdí, že se správní orgán dopustil nesprávné právní kvalifikace zahrnující pochybení při aplikaci § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. Žalobkyně je přesvědčena o tom, že skutkový stav věci neodůvodňoval použití předmětného ustanovení. Správní orgán totiž zjištěný skutkový stav nesprávně právně kvalifikoval, pochybil v aplikačním procesu tím, že nepřihlíдел k faktické skutkové podstatě zákonné skutkové podstatě pronásledování upravené v § 12 zákona o azylu. Žalobkyně má zato, že splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu stanovené v § 12 zákona o azylu, resp. minimálně pro vztažení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Je přesvědčena o tom, že skutečnosti, které uvedla v průběhu správního řízení, svědčí o pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Rozhodnutí správního orgánu o zamítnutí její žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné, nemá oporu ve skutkovém stavu věci. Dále uvedla, že správní orgán je povinen rozhodnout o tom, jestli není v jejím případě namístě použití imperativního pravidla non – refoulement. Dle čl. 10 Ústavy ČR, podle nějž „...*Vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je ČR vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva ...*“. Česká republika je ve smyslu předmětného ustanovení vázána mimo jiné i úmluvou o právním postavení uprchlíků, publikovanou ve Sbírce zákonů pod č. 208/1993 Sb. (dále jen Úmluva), která má tedy v případě odlišné dikce vnitrostátního právního předpisu aplikační přednost. Ve smyslu této úmluvy se správní orgán měl zabývat otázkou zákazu navrácení (refoulement), tzn., jestliže by byl ohrožen člověk po návratu do své země na životě nebo na svobodě, neboť podle čl. 33 odst. 1 Úmluvy: „*Žádný smluvní stát nevyhostí jakýmkoliv způsobem nebo nevrátí uprchlíka na hranice země, ve kterých by jeho život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení*“.

Tuto otázku je povinen zkoumat obligatorně vždy a za každých okolností. Žalobkyně má zato, že postup, kdy správní orgán rozhodující v první instanci o její žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR tuto posoudil jako zjevně nedůvodnou podle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu a nezabýval se rozhodnutím o udělení doplňkové ochrany podle § 14a téhož zákona, případně uplatněním principu non – refoulement, jak je formulován v Úmluvě, lze považovat za nezákonný.

Ochrana osob poskytovaná vnitrostátními orgány není na Ukrajině na dostatečné úrovni. Žalobkyně uvedla v pohovoru, že má velké obavy z návratu zpět, neboť má důvody se domnívat, že ji společně s dcerou v zemi původu hrozí pronásledování a skutečné nebezpečí vážné újmy. Tyto její obavy jsou důsledkem jednání a výhružek ze strany osob, kterým manžel žalobkyně dluží peníze. Pokud by se vrátily domů, byly by vystaveny dalším výhružkám, před kterými v roce 2010 z ..... v obavách uprchly. Policie ani jiné státní orgány nejsou dle jejího názoru schopny zabezpečit jim bezproblémový návrat a ochranu před výše zmíněnými osobami. Nedomnívá se rovněž, že by našla účinnou ochranu v jiných částech země, neboť policie je podle všeho v úzkém kontaktu s osobami, které žalobkyně před jejím odchodem ze země pronásledovaly a ohrožovaly.

Krajský soud v Brně ve věci rozhodl dne 20. 3. 2013 rozsudkem č.j. 41Az 19/2012-24 tak, že žalobu zamítl.

Proti uvedenému rozhodnutí podaly žalobkyně jedna, dvě (stěžovatelky) kasační stížnost, když nesouhlasily s názorem Krajského soudu, že potíže jejího manžela se členy sekty ..... nesouvisí s žádným azylově relevantním důvodem podle § 12 zákona o azylu. Po skutkové stránce uvedla, že její manžel pro členy sekty vykonával práci, spočívající v rozvozu náboženských knih. Členové sekty nebyli s jeho prací spokojeni a vyměřili „pokutu“ ve výši 10000 řiven a povinnost nadále pracovat pro sektu bez nároku na odměnu. Jelikož manžel stěžovatelky jedna odmítl sektě zaplatit či pro ni cokoliv dalšího vykonávat, vyhrožovali členové sekty jemu i jeho rodině. V jednom případě byl manžel stěžovatelky jedna i fyzicky napaden. Přestože se pokusil vyhledat pomoc u policie, byl odmítnut, neboť nebyl schopen usvědčit konkrétní pachatele. Po odjezdu manžela navštívili členové sekty také stěžovatelku jedna, dotazovali se jí na manžela a vyhrožovali jí únosem dcery. Uvedla dále, že žalovaný i krajský soud se snažili vytvořit dojem, že důvodem potíží manžela stěžovatelky jedna byly pouze dluhy. Skutečným důvodem však byla jeho snaha vymanit se z područí vlivné sekty. Ta ho, pod záminkou fiktivně utvořeného „dluhu“, systematicky pronásledovala, neboť s ní odmítl spolupracovat. Důvodem pronásledování manžela stěžovatelky jedna tedy nebyly dluhy, (které byly vytvořeny fiktivně, a proto je nelze ani za dluhy považovat), nýbrž jeho neslušnost ve vztahu k členům sekty. Osoby, které si zneprátlí členy sekty, mající v zemi značný vliv, lze podle názoru stěžovatelky jedna považovat za sociální skupinu ve smyslu § 12 odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Stěžovatelky zároveň, jak uvedla splňují podmínku odůvodněného strachu z pronásledování; přitom odkázaly na čl. 4 odst. 4 a čl. 9 odst. 2 písm. a) směrnice Rady 2004/83/ES, o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu a o obsahu poskytované ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). Stěžovatelka jedna uvádí, že ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. a) kvalifikační směrnice byl její manžel v zemi původu vystaven psychickému a fyzickému násilí, neboť mu bylo opakovaně vyhrožováno a byl též fyzicky napaden. Původci pronásledování byli sice soukromé osoby; stát původně ovšem nebyl schopen manželovi žalobkyně jedna poskytnout efektivní pomoc. Přes všechnu snahu byly jeho pokusy podat trestní oznámení policií odmítnuty a policie následně informovala členy sekty o jeho nezdařilém pokusu domoci se ochrany. Stěžovatelka jedna uvedla, že je velmi pravděpodobné, že samotní policisté byli členy sekty či s ní úzce spolupracovali a právě

s ohledem na sociální skupinu, do které manžel stěžovatelky jedna v zemi původu spadá, mu odmítli pomoci. Žalovaný i krajský soud kladou manželu stěžovatelky jedna k tíži, že se neobrátil na nadřízené orgány; tvrzení o nemožnosti domoci se ochrany před nezákonným jednáním soukromých osob u ukrajinských státních orgánů však nebylo v řízení dostatečně zkoumáno, resp. vyvráceno. Žalovaný odkázal pouze na obecnou informaci MZV ČR, kterou však nelze považovat za nezávislou. Další důkazy či zprávy ze země původu z různých zdrojů, týkající se např. sekt ..... a její provázanost s policií, si žalovaný neopatřil.

Stejného pochybení se dle žalobkyně jedna dopustili žalovaný i krajský soud při hodnocení podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Manžel stěžovatelky jedna se v žalobě dovolával nebezpečí vážné újmy, neboť státní orgány mu v zemi původu neposkytnou dostatečnou ochranu před pronásledováním. Krajský soud toliko uvedl, že pokládá tyto obavy za přehnané, neboť na území ČR je již dlouhou dobu a nikdo ze země původu ho nekontaktoval a nevyhrožoval mu. Tato argumentace je zcela nelogická. Prokázání vážné újmy není podmíněno tím, aby potíže žadatele pokračovaly i po odchodu ze země původu. Jeho pronásledovatelé sice nezjistili místo jeho pobytu, to však neznamená, že tak nebudou moci učinit na .....

Stěžovatelka jedna pak namítala nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu pro nedostatek důvodů, neboť soud nevypořádal námitku o nemožnosti využití institutu vnitřního přesídlení a dále námitku, že na zjištěný skutkový stav byl nesprávně aplikován § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. Navíc soud v rozporu se zjištěnými skutečnostmi uvedl, že stěžovatelce jedna ani její dceři osobně nikdo nevyhrožoval; toto tvrzení však nemá oporu ve spisovém materiálu, neboť z pohovoru jednoznačně vyplynulo, že i stěžovatelky se staly obětí vyhrožování ze strany členů sekty. Stěžovatelka jedna uzavírá, že žalobní námitky krajský soud nevypořádal buď vůbec, nebo pouze převzal argumentaci žalovaného.

Nejvyšší správní soud rozsudkem č.j. 2Azs 6/2013-53 ze dne 16.8.2013 rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 20.3.2013, č.j. 41Az 19/2012-25, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Úvodem Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že nyní projednávaná věc souvisí s jinou soudní věcí, vedenou u zdejšího soudu pod sp. zn. 2 Azs 9/2013, týkající se manžela stěžovatelky a) a otce stěžovatelky b) ....., tj. hlavy rodiny. K posuzování provázaných žádostí rodinných příslušníků o mezinárodní ochranu se již Nejvyšší správní soud vyslovil v tom smyslu, „že žádosti o udělení mezinárodní ochrany jsou v případě rodinných příslušníků zpravidla vzájemně provázené a dotýkají se rodiny jako celku. Postavení dítěte žádajícího o mezinárodní ochranu se přitom ve většině případů odvíjí od postavení rodičů žádajících o udělení mezinárodní ochrany.“ (rozsudek ze dne 5.11.2008, č.j. 9 Azs 14/2008- 57, publikovaný pod č. 1943/2009 Sb. NSS). V kasační stížnosti stěžovatelky odvozují od ..... své azylové důvody, nicméně ve správním řízení tvrdily i to, že stěžovatelce a) členové náboženského společenství vyhrožovali únosem dcery, přičemž toto byl důvod, pro který obě opustily zemi původu a odjely za manželem (otcem) do ČR. Je nutno rovněž doplnit, že pokud rodinní příslušníci odvozují své azylové důvody od hlavy rodiny, je třeba, aby tuto skutečnost řádně uplatnili v žalobě. To však stěžovatelky neučinily. Stěžovatelky v žalobě

toliko uvedly, že jejich obav z návratu do vlasti jsou důsledkem jednání a výhrůzek ze strany osob, kterým manžel dluží peníze; přitom ani výslovně neodkázaly na důvody manželovy žádosti a na jím podanou žalobu. Stěžovatelky tak v žalobě argumentovaly především svými vlastními potížemi v zemi původu a obavami z návratu.

Nejvyšší správní soud se nejprve z povahy věci zabýval posouzením námitek stěžovatelek, vztahujících se k nepřezkoumatelnosti rozsudku pro nedostatek důvodů. Stěžovatelky namítají, že krajský soud řádně neposoudil žalobní námitku o nemožnosti využití institutu vnitřního přesídlení a dáte námitku, že žalovaný na zjištěný skutkový stav nesprávně aplikoval § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. Tento názor Nejvyšší správní soud nesdílí. Ačkoliv krajský soud skutečně výslovně nereagoval na argumentaci stěžovatelek o nemožnosti nalezení účinné ochrany v jiných částech země původu, jednalo se pouze o jeden z argumentů podporující žalobní bod, dle kterého byly stěžovatelky /v souvislosti s potížemi manžela stěžovatelky a/ pronásledovány členy náboženského společenství. Krajský soud se touto námitkou zabýval a uvedl, proč má za to, že potíže stěžovatelek nesouvisely s žádným z azylově relevantních důvodů podle § 12 zákona o azylu. Odůvodnění napadeného rozsudku v tomto směru splňuje požadavky kladené na přezkoumatelnost soudního rozhodnutí. Nevyporádání se s dílčím argumentem stěžovatelek totiž nutně nemusí vést k nepřezkoumatelnosti soudního rozhodnutí. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 28. 5. 2009, Č. j. 9 Afs 70/2008 130, *„přestože je třeba na povinnosti dostatečného odůvodnění rozhodnutí z hlediska ústavních principů důsledně trvat, nemůže být chápána zcela dogmaticky. Rozsah této povinnosti se totiž může měnit podle povahy rozhodnutí a musí být posuzován ve světle okolností každého jednotlivého případu. Zároveň tento závazek nemůže být chápán tak, že vyžaduje za všech okolností podrobnou odpověď na každý jednotlivý argument účastníka“*. Obdobně se z rozsudku zdejšího soudu ze dne 25. 3. 2010, Č. j. 5 Afs 25/2009 - 98, publikovaného pod č. 2070/2010 Sb. NSS, podává, že *„soud, který se vypořádává s (...) argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá (srov. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14.7.2005, č.j. 2 Afs 24/2005-44, publikovaný pod č. 689/2005 Sb. NSS). Na druhou stranu podle ustálené judikatury nelze povinnost soudu řádně odůvodnit rozhodnutí chápat tak, že musí být na každý argument strany podrobně reagováno“*.

Pokud je nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spatřována i v tom, že krajský soud výslovně nereagoval na námitku, dle které byl na zjištěný skutkový stav nesprávně aplikován § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, ani zde nelze kasační stížnosti přisvědčit. Podle tohoto ustanovení platí, že *žádost o udělení mezinárodní ochrany se zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a*. Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25.1.2011, č.j. 5 Azs 6/2010-107, publikovaného pod č. 2289/2011 Sb. NSS platí, že *„žádost o poskytnutí mezinárodní ochrany posuzuje správní orgán na základě skutečností, které žadatel uvede či které ve správním řízení jinak vyjdou najevo, a to z hlediska všech zákonných forem této ochrany, které se k těmto skutečnostem vztahují. Zamítnout žádost podle § 16 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, může správní orgán jen tehdy, nepřichází-li v úvahu žádná z takovýchto forem mezinárodní ochrany; tento závěr musí v rozhodnutí odůvodnit.“* Žalovaný těmto

požadavkům dostál, neboť v napadeném rozhodnutí posuzoval všechny zákonné formy mezinárodní ochrany. Stěžovatelky své žalobní body směřovaly výslovně do toho, že splňují podmínky pro udělení azylu podle § 12, respektive pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Těmito žalobními body se krajský soud zabýval a dospěl k závěru, že stěžovatelky podmínky pro udělení azylu ani pro udělení doplňkové ochrany nesplňují. Je pravdou, že následně krajský soud nepřipojil dovětek o tom, že byly splněny podmínky pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, nicméně považovat rozsudek jen z tohoto důvodu za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů by bylo nepřipustně formalistické. Ostatně tato námitka byla stěžovatelkami v žalobě uplatněna pouze obecně; stěžovatelky například nenamítaly žádné konkrétní procesní pochybení žalovaného, apod.

Stěžovatelky dále poukázaly na to, že krajský soud navíc v rozporu se zjištěnými skutečnostmi uvedl, že stěžovatelce a) ani její dceři osobně nikdo nevyhrožoval; toto tvrzení podle nich nemá oporu ve spisovém materiálu, neboť z pohovorů jednoznačně vyplynulo, že i stěžovatelky se staly obětí vyhrožování ze strany členů sekty. Nejvyšší správní soud z napadeného rozsudku zjistil, že krajský soud při hodnocení naplnění podmínek § 12 zákona o azylu uvedl, že stěžovatelce a) nikdo nevyhrožoval a v případě stěžovatelky b) se jednalo o ojedinělou skutečnost (výhrůžka jejím únosem); při hodnocení podmínek § 14a zákona o azylu však krajský soud konstatoval, že stěžovatelce a) ani její dceři osobně nikdo nevyhrožoval. Tyto dva odlišné skutkové závěry navozují rozpornost odůvodnění napadeného rozsudku. Ze správního spisu je přitom patrné, že stěžovatelce a) mělo být vyhrožováno ze strany členů náboženského společenství únosem dcery, tj. tato výhrůžka měla být učiněna přímo vůči žalobkyni a), avšak týkala se žalobkyně b); ve svém důsledku však bylo vyhrožováno oběma stěžovatelkám. Z rozsáhlé judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek ze dne 21. 8. 2008, Č. j. 7 As 28/2008 - 76, rozsudek ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 27/2008 - 76, rozsudek ze dne 4. 12. 2003, Č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publikovaný pod č. 133/2004 Sb. NSS, rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, publikovaný pod č. 244/2004 Sb. NSS) se podává, že rozsudek soudu je nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost, např. pokud z něho jednoznačně nevyplývá, podle kterých ustanovení a podle jakých právních předpisů byla v kontextu podané správní žaloby posuzována zákonnost napadeného správního rozhodnutí; pokud je jeho odůvodnění vnitřně rozporné, popřípadě jeho výrok v rozporu s odůvodněním; pokud z jeho výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně jehož výrok je vnitřně rozporný; dále se jedná o případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán. Z uvedeného je patrné, že nyní posuzovaný rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost, neboť jeho odůvodnění je vnitřně rozporné, vystavené na dvou kontradiktorních skutkových závěrech, které si přímo odporují. Nelze připustit, aby soud při skutkovém hodnocení věci na jednom místě připustil, že k určitému vyhrožování došlo, a na jiném místě rozsudku bez dalšího uvedl, že nikomu vyhrožováno nebylo; takový postup postrádá logiku, nemá oporu ve spisovém materiálu a způsobuje i nepoužitelnost učiněných právních závěrů ze strany krajského soudu, neboť právní závěry vystavené na rozporných skutkových závěrech nemohou obstát. K uvedenému pochybení krajského soudu přihlédl zdejší soud z úřední povinnosti podle § 109 odst. 4, věta za středníkem s. ř. s.

V tomto kontextu je rovněž nutné krajský soud upozornit na to, že podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu nelze hodnotit ve vztahu k tomu, co se stěžovatelkám dělo v zemi původu před jejich odchodem (tj. zda jim bylo v minulosti vyhrožováno či nikoliv, nýbrž ve vztahu k tomu, co by mohlo nastat pro případ jejich návratu do země původu. „*Podmínky pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a překážky vycestování podle ustanovení § 91 téhož zákona je nutno posuzovat samostatně. Udělení azylu podle ustanovení § 12 tohoto zákona je vázáno na objektivní přítomnost pronásledování jako skutečnosti definované v § 2 odst. 6 citovaného zákona nebo na odůvodněný strach z této skutečnosti, a to v obou případech v době podání žádosti o azyl, tedy zpravidla v době bezprostředně následující po odchodu ze země původu. Překážka vycestování se naopak vztahuje k objektivním hrozbám po případném návratu žadatele o azyl do země původu, tedy k částečně jiným skutečnostem nastávajícím v odlišném čase.*“ Tento právní názor je plně použitelný i přesto, že právní úprava překážek vycestování podle § 91 zákona o azylu byla s účinností od 1.9.2006 nahrazena institutem doplňkové ochrany podle § 14a tohoto zákona, při zachování stávající podstaty tohoto institutu – (viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 26.7.2007, č.j. 2 Azs 30/2007-69).

K dalším kasačním námitkám Nejvyšší správní soud konstatuje, že není pravdou, že by se krajský soud či žalovaný pokoušeli navodit představu, že potíže manžela stěžovatelky a) jsou spojeny toliko s tím, že dlužil peníze členům náboženského společenství. Žalovaný v napadeném rozhodnutí odkázal na rozhodnutí ve věci manžela stěžovatelky a), v němž popsal jeho výpověď a z těchto skutkových zjištění vycházel; jednoznačně zde uvedl, že důvodem potíží manžela stěžovatelky a) se členy náboženského společenství byla snaha těchto členů donutit ho bezplatně vykonávat pracovní činnost. Krajský soud vycházel ze zjištění žalovaného, rovněž však z toho, co uvedly stěžovatelky v žalobě; zde stěžovatelky uvedly, že manžel (otec) měl potíže s osobami, kterým dluží peníze. Krajský soud navíc v napadeném rozsudku toliko konstatoval, že manželku stěžovatelky a) bylo vyhrožováno ze strany členů náboženského společenství a byl fyzicky napaden; o motivu se krajský soud vůbec nezmiňoval.

Stěžovatelky dále tvrdily, že původci pronásledování byly soukromé osoby, přičemž stát původu nebyl manželovi stěžovatelky a) schopen poskytnout efektivní pomoc. Tuto argumentaci odkazující na potíže manžela stěžovatelky a), je třeba odmítnout pro nepřípustnost podle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť ji neuplatnily v žalobě, ač tak učinit mohly; navíc stěžovatelky samotné se předtím, než opustily zemi původu, ani nepokusily nalézt účinnou ochranu u státních orgánů; stěžovatelka a) nikde neohlásila, že jí bylo vyhrožováno únosem dítěte. K problematice vyhrožování ze strany soukromé osoby navíc existuje rozsáhlá judikatura; Nejvyšší správní soud odkazuje například na svůj rozsudek ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, z něhož se podává, že „*skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení u udělení azylu nebyly*

vyvráceny,“ Obdobně se touto problematikou zdejší soud zabýval též v rozsudcích ze dne 27.8.2003, č.j. 4 Azs 5/2003-51 a ze dne 18.12.2003, č.j. 6 Azs 45/2003-49.

Stěžovatelky také tvrdily, že v řízení před žalovaným nebyla dostatečně prokázána možnost domoci se ochrany před nezákonným jednáním soukromých osob u ukrajinských státních orgánů. Této námitce ovšem nelze přisvědčit, neboť ve správním spise je založena Informace MZV ze dne 19. 1. 2010, která se danou problematikou zabývá. Pokud nyní stěžovatelky tvrdí, že tuto zprávu nepovažují za nezávislou, nelze než konstatovat, že jde o tvrzení, které neuplatnily ani v řízení před žalovaným ani před krajským soudem, ač tak učinit mohly; z toho důvodu se jím Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 5 s. ř. s. nemohl zabývat. Stěžovatelky namítaly i to, že si žalovaný měl opatřit další zprávy z jiných zdrojů, ohledně postavení náboženského společenství ..... a jeho propojení na orgány policie. Nejvyšší správní soud má nicméně za to, že opatření těchto informací bylo nadbytečné, neboť ve správním řízení bylo zjištěno, že pokud snad stěžovatelky měly s náboženským společenstvím potíže z důvodů náboženských, šlo o potíže se soukromou osobou; jejich potíže byly tedy ryze osobního rázu. Ve správním řízení pak stěžovatelky ani ničeho konkrétního netvrdily o propojení náboženského společenství s policií; jejich úvahy zůstaly na úrovni domněnek a spekulací, ač břemeno tvrzení azylově relevantních důvodů leželo především na nich (viz například rozsudek zdejšího soudu ze dne 16. 9. 2005, Č. j. 6 Azs 224/2004 - 37). Na tomto místě lze odkázat i na závěry uvedené v rozsudku zdejšího soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79, dle kterého *„absence tvrzení azylově relevantních skutečností ze strany žadatele o azyl může být jen stěží nahrazována zjištěními správním orgánem jinak získanými (...) Pokud však žadatel o azyl žádnému pronásledování nebo diskriminaci z azylově relevantních důvodů vystaven není (resp. Nemůže mít z takového pronásledování nebo diskriminace odůvodněný strach), nebo takové skutečnosti ani netvrdí, pak přes skutečnost, že pochází ze země, která je (...) problematická, nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu.“* V kasační stížnosti pak stěžovatelky otázku propojení náboženského společenství s policií podrobněji rozvedly; tyto argumenty ale považuje zdejší soud za spekulativní a účelové, a to právě pro způsob, jakým byly uplatněny. Obdobně Nejvyšší správní soud nazírá i na stížnostní tvrzení, že manžel stěžovatelky a), jakožto osoba, která si znepřátelila vlivnou sektu na Ukrajině, tvoří součást sociální skupiny osob, které mají ve vlasti shodné potíže. Uvedenou námitku je třeba navíc vyhodnotit jako nepřipustnou ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť stěžovatelky v žalobě ničeho netvrdily o tom, že by manžel (otec) či ony byli pronásledováni pro příslušnost k určité sociální skupině podle § 12 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, ač tak bezesporu učinit mohly. Stejně tak se zdejší soud nemohl zabývat námitkami týkajícími se čl. 4 odst. 4 a čl. 9 odst. 2 písm. a) kvalifikační směrnice, neboť se opět jedná o námitky nepřipustné podle § 104 odst. 4 s. ř. s.

Konečně stěžovatelky nesouhlasily se závěry krajského soudu, kterými odůvodnil názor, že u manžela stěžovatelky a) nejsou splněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Závěry krajského soudu o tom, že manželovy obavy pokládá za přehnané, neboť po celou dobu, co se nachází na území ČR, ho ze země původu nikdo nekontaktoval a nevyhrožoval mu, a ani ho fyzicky nenapadl, považují stěžovatelky za nelogické. Tvrdí, že prokázání vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu není podmíněno tím, aby jeho potíže pokračovaly i po odchodu ze země původu v zemi, v níž žádá o udělení

mezinárodní ochrany. Těmito námitkami se Nejvyšší správní soud nemohl vůbec zabývat, neboť se zcela mýlí s obsahem napadeného rozsudku a věcně směřují do odůvodnění rozsudku, týkajícího se manžela stěžovatelky a). Krajský soud ve vztahu k doplňkové ochraně podle § 14a zákona o azylu hodnotil obavy z návratu, které se týkají stěžovatelek, byť svou úvahu zatížil nepřezkoumatelností, jak již bylo vyloženo výše. K důvodům manžela stěžovatelky a), pro které se obává návratu do vlasti, krajský soud uvedl toliko, že zjistil, že je sám žadatelem o udělení mezinárodní ochrany; tento závěr je sice poněkud nelogický, nicméně ze strany stěžovatelek nebyl napaden žádnou kasační námitkou.

Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud naznal, že je naplněn kasační důvod ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a proto mu nezbylo než napadený rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1, věta první před středníkem s.ř.s.). O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí ve věci (§ 110 odst. 3, věta první s. ř. s.).

Krajský soud v Brně pak ve věci znovu rozhodl rozsudkem ze dne 9.10.2013, č.j. 41Az 19/2012-60 a rozhodl tak, že žalobu zamítl.

Rozhodnutí pak bylo odůvodněno tak, že po provedeném dokazování soud dospěl k závěru, že v žádném případě na straně žalobkyň nebyly splněny podmínky udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Žalobkyně a) ani neuváděla, že by byla pronásledována za uplatňování politických práv nebo svobod a pokud jde o důvody uvedené v ust. § 12 písm. b), ani tyto skutečnosti nebyly naplněny, neboť žalobkyně a) neuváděla, že by ona sama za sebe nebo i její dítě mělo nějaký odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů na ..... V žádném případě se nemohlo jednat o to, že by měla odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství, i když důvody pro udělení azylu spojovala s prací, kterou vykonával její manžel pro náboženskou skupinu ..... Sama totiž uvedla, že tuto práci vykonával pouze z důvodů ekonomických, na žádné shromáždění této náboženské skupiny nedocházel, o jejich náboženství se nezajímal, sám je křesťan a pro tuto náboženskou skupinu vykonával pouze práci za peníze.

Žalobkyně a) se však domáhala udělení mezinárodní ochrany právě v souvislosti s prací svého manžela pro náboženskou skupinu ....., když po určité době začal manželovi žalobkyně někdo vyhrožovat, dokonce ho i zbili a žalobkyně je přesvědčena o tom, že to musí být někdo z této náboženské skupiny a stalo se to proto, že manžel žalobkyně část knih, které dostal od této náboženské skupiny, aby je rozdal, je nestačil rozdat a vyhodil je, tato náboženská skupina na to přišla a chtěla, aby pro ně proto pracoval nějakou dobu zcela zdarma, což on odmítl a dokonce mu udělili pokutu 10000 řiven. Tuto pokutu však manžel žalobkyně nezaplatil a odmítl pro náboženskou skupinu ..... pracovat zdarma, protože finanční prostředky potřeboval pro rodinu. Žalobkyně tedy časem odjela i s dcerou za manželem, a když se na určitou dobu vrátila zpět na ....., stalo se, jak uvedla v jednom případě, že ji zastavili na ulici nějakí cizí lidé, ptali se jí na jejího manžela, ptali se jí na dceru a řekli jí, že město ..... není tak malé, aby se v něm nemohl někdo ztratit. Žalobkyně uvedla,

že od toho okamžiku dostala strach zejména o dceru, nastěhovala se s ní k matce a přestala ji posílat do školky a za určitou dobu, když si vyřídila vízum, přijela za manželem do ČR.

Uváděla zejména, že se obává ona, její manžel a i její dítě vrátit na ....., neboť mají strach, že by vyhrůžky, které směřovaly i vůči manželovi žalobkyně a), dokud byl na ....., mohla tato skupina vyhrožujících vyplnit, zvláště když manžela žalobkyně a) i zbili, a že by mohli vyplnit i vyhrůžku v tom směru, že by se jim mohlo „ztratit“ dítě.

Krajský soud uvedl, že dospěl k závěru, že nebyly v případě žalobkyně splněny podmínky ust. § 12 zákona o azylu, ale nebyl ani důvod pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, dle jehož odst. 1 se doplňková ochrana udělení cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2, a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Podle § 14a odst. 2 za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo,
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR.

Žádná vážná újma uvedená v ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu však žalobkyni a) a žalobkyni b) nehrozí. Žalobkyně a) uvádí, že ona sama, když ji neznámí lidé sdělili, že v ..... se může kdokoliv ztratit a ona dostala strach o dítě a spojovala toto vyhrožování s pracovní činností manžela u náboženské sekty ....., se na žádný státní orgán, zejména na policii neobrátila, přestože ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí ze dne 19.1.2010 vyplývá, že možnost domoci se ochrany před nezákonným jednáním soukromých osob u ukrajinských státních orgánů je. Pokud jde o žalobkyni b), tedy dceru žalobkyně a), této nikdo nevyhrožoval, ani jí neublížoval nebo neublížil.

Soud má za to, jak uvedl, že pokud žalobkyně a) měla důvodné obavy před vyhrožováním ze strany soukromých osob, měla a mohla se obrátit na příslušné státní orgány na ....., když žalobkyně ani v jenom případě této možnosti nevyužila, naopak odešla za svým manželem do ČR, kde by si chtěla celá rodina zlegalizovat svůj pobyt, žít zde, pracovat a na ..... se vracet již nechtějí. Zlegalizovat si však pobyt na území ČR není žádným z azylovně relevantních důvodů, nespadá tedy pod režim ust. § 12 ani § 14a zákona o azylu.

Soud uzavřel, že důvodem, proč se nechtějí žalobkyně a), její dcera ani její manžel (azylová věc jejího manžela vedena u Krajského soudu v Brně pod sp.zn. 41Az 20/20012)

vracet na ....., je tedy legalizace pobytu na území ČR. Proto soud žalobu jako nedůvodnou dle § 78 odst. 7 soudního řádu správního zamítl.

Proti tomuto rozsudku Krajského soudu v Brně žalobkyně opět podaly kasační stížnost, kdy namítaly zejména, že krajský soud zcela nevyhověl závaznému právnímu názoru, podle kterého byl v intencích pokynů Nejvyššího správního soudu zavázán odstranit své předchozí pochybení, spočívající v nepřezkoumatelnosti rozhodnutí. Přes zcela jasně zjištěný skutkový stav trval krajský soud na tom, že stěžovatelce b) v zemi původu nikdo nevyhrožoval. Tento závěr je přitom zcela v rozporu se skutečnostmi vyplývajícími ze správního spisu, a též v rozporu se zjištěními Nejvyššího správního soudu, který vyhrožování vůči stěžovatelce b) ve svém rozhodnutí konstatoval. Stěžovatelky dále uvedly, že ve vztahu k podmínkám pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu se krajský soud zabýval tím, co stěžovatelky mohly činit v době své přítomnosti na Ukrajině. Podmínky naplnění § 14a zákona o azylu měl však hodnotit ve vztahu k době návratu stěžovatelek do země původu, nikoliv argumentovat tím, že se stěžovatelka jedna před svým odjezdem v roce 2011 neobrátila na policii. Rovněž závěr žalovaného, že v zemích původu existuje účinný právní systém, který stěžovatelky v případě návratu do vlasti mohou využít, není podle stěžovatelek založen na dostatečně zjištěném skutkovém stavu věci. Tento závěr je opřen o zprávu Ministerstva zahraničních věcí z ledna 2010, tu však nelze považovat za aktuální, neboť nebezpečí vážné újmy má být hodnoceno ve vztahu k okamžiku návratu stěžovatelek, tj. k dnes přesně neurčitelnému termínu v budoucnosti. Zpráva, na kterou odkazuje i krajský soud, je téměř čtyři roky stará a navíc z ní jednoznačně nevyplývá, že by na ..... zavedený právní systém obstál z hlediska své účinnosti. Možnosti ochrany jsou předestřeny pouze teoreticky, přičemž není patrné, zda lze uváděné mechanismy použít účelně a účinně i v praxi. S ohledem na uvedené měl krajský soud napadené rozhodnutí zrušit a uložit žalovanému, aby dostatečně zjistil skutkový stav ve vztahu k podmínkám pro udělení doplňkové ochrany; žalovaný by měl být zavázán, aby si opatřil aktuální zprávy o situaci v zemi původu. Další pochybení spatřují stěžovatelky v tom, že krajský soud rozhodl, aniž by nařídil jednání. Krajský soud po zrušení rozsudku Nejvyšším správním soudem nezaslal stěžovatelkám výzvu podle § 51 s.r.s., a bez dalšího znovu rozhodl. Stěžovatelky odkázaly na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11.6.2010, č.j. 5Azs 3/2010-92 s tím, že jsou přesvědčeny, že v jejich případě zůstal po zrušení věci Nejvyšším správním soudem výsledkem řízení otevřený, neboť krajský soud byl povinen posoudit splnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany. Nejvyšší správní soud přitom tuto otázku beze zbytku nevyřešil tak, aby ji mohl krajský soud bez dalšího převzít.

Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 11.2.2014, č.j. 2Azs 23/2013-34 rozsudek krajského soudu ze dne 9.10.2013, č.j. 41Az 19/2012-60 zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

V odůvodnění rozsudku NSS uvedl, že krajský soud nejprve konstatoval závěry vyslovené ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu.

NSS pak konstatoval, že s ohledem na skutečnost, že v projednávané věci již jednou rozhodoval Nejvyšší správní soud, je nutné zmínit ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s . ř . s

., dle kterého je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. K interpretaci uvedeného ustanovení se vyslovil Ústavní soud v nálezu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05 (dostupný z <http://nalus.usoud.cz>), v němž uvedl, že smyslem a účelem citovaného ustanovení je, aby se Nejvyšší správní soud nemusel znovu zabývat věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor na výklad hmotného práva závazný pro nižší soud vyslovil, a to v situaci, kdy se nižší soud tímto právním názorem řídil. Směřuje-li tedy kasační stížnost proti rozhodnutí, jímž krajský soud rozhodl poté, kdy jeho rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem, je kasační stížnost přípustná především stran právní otázky, kterou se kasační soud nezabýval, neboť toho vzhledem k důvodu zrušení rozhodnutí krajského soudu nebylo třeba či to dokonce ani nebylo možné. Dále je kasační stížnost přípustná, opírá-li se o námitku, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu stran právní otázky, kterou tento soud posuzoval (čítaje v to i relevantní skutkové okolnosti rozhodné pro posouzení právní otázky). Jiné, než shora uvedené, stížní důvody nemohou být meritorně projednány (viz též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2008, č. j. 2 Afs 26/2008 - 119). Zdejší soud dospěl k závěru, že právě projednávaná kasační stížnost je ve smyslu § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. přípustná, neboť obsahuje námitku, že se krajský soud nepodřídil závaznému právnímu názoru a dále se kasační stížnost dotýká procesního postupu krajského soudu po zrušení původního rozsudku Nejvyšším správním soudem; kasační stížnost tedy lze připustit k meritornímu projednání.

Po shledání přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou, zda stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelek a je tedy přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s. Vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany se zdejší soud podrobně věnoval v řadě svých rozhodnutí, např. v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS, případně v usnesení ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 Azs 40/2006 – 57. V rozhodnutí posledně zmiňovaném dospěl k závěru, že „případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.“ Současně však „[i]nstitut nepřijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. nelze vykládat tak, že není důvodu považovat za přijatelnou kasační stížnost opřenou o – per se důvodné – námitky proti procesnímu pochybení krajského soudu, jestliže podle obsahu spisu lze s vysokou mírou pravděpodobnosti mít za to, že i kdyby k tomuto procesnímu pochybení nedošlo, rozhodnutí ve stěžovatelově věci by nebylo pro něho příznivější.“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2007, č. j. 2 Azs 137/2006 – 67, publikovaný pod č. 1219/2007 Sb. NSS). Právě takové pochybení Nejvyšší správní soud zjistil v daném případě; krajský soud se totiž dopustil

závažné procesní vady a rovněž zásadním způsobem pochybil při výkladu hmotného práva (§ 14a zákona o azylu).

Stěžovatelky mají především za to, že krajský soud nedodržel závazný právní názor Nejvyššího správního soudu a neodstranil nepřezkoumatelnost svého rozhodnutí, neboť i přes dostatečně zjištěný skutkový stav stále trval na tom, že stěžovatelce b) nikdo nevyhrožoval. Tento názor Nejvyšší správní soud nesdílí a je přesvědčen, že nyní napadený rozsudek již nelze označit za nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost. Ačkoliv krajský soud skutečně při hodnocení podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu ve vztahu ke stěžovatelce b) uvedl, že jí nikdo nevyhrožoval, ani neublížil, nelze než vycházet z toho, že krajský soud měl patrně na mysli, že jí nikdo *přímo* nevyhrožoval, respektive že ona sama nebyla vůbec konfrontována s jakýmkoliv jednáním tohoto typu ze strany soukromých osob. Výhrůžka možným únosem dítěte se sice stěžovatelky b) týkala, nicméně byla učiněna výslovně vůči stěžovatelce a). Na jiném místě rozsudku se krajský soud navíc o výhrůžce únosem dítěte výslovně zmiňuje. Nejvyšší správní soud má tedy za to, že se krajský soud nedopustil opětovné nepřezkoumatelnosti, která by spočívala ve vnitřní rozpornosti odůvodnění jeho rozhodnutí, jak tomu bylo v případě jeho předchozího rozsudku.

Není pak pravdou, že by žalovaný neměl ověřeno, že mechanismy ochrany lze v zemi původu účinně využít. Ze zpráv o situaci v zemi původu, založených ve správním spise, se podává, že se lze domáhat ochrany před aktivitami soukromých osob, podávat stížnosti na neoprávněný postup policie, stejně tak se lze obrátit na ombudsmana. Krajský soud se této otázce v napadeném rozsudku rovněž věnoval a Nejvyšší správní soud nenalezl jediný důvod, proč by ze závěrů, vyplývajících ze zpráv o situaci v zemi původu, neměl vycházet. Ostatně za situace, kdy stěžovatelky netvrdily v kasační stížnosti konkrétní skutečnosti, na základě kterých mají za to, že jim nebude poskytnuta ochrana v zemi původu, se nemohl Nejvyšší správní soud touto námitkou ani blížeji zabývat.

Stěžovatelky rovněž tvrdily, že zprávy o situaci v zemi původu nebyly pro účely posouzení důvodů pro udělení doplňkové ochrany dostatečně aktuální, neboť v době rozhodování soudu byly téměř čtyři roky staré. Podle rozsudku zdejšího soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81, publikovaného pod č. 1825/2009 Sb. NSS, platí, že „[i]nformace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.“ Nejvyšší správní soud je především přesvědčen, že zprávy o situaci v zemi původu byly k datu vydání napadeného rozhodnutí žalovaným přiměřeně aktuální. Krajský soud pak vycházel z pravidla stanoveného v § 75 odst. 1 s. ř. s., dle kterého při přezkoumání správního rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Z tohoto pravidla sice existuje výjimka, avšak ta v nyní projednávaném případě nenastala. Krajský soud by byl totiž povinen přihlédnout k nově uplatněným důvodům a skutečnostem stran doplňkové ochrany (i bez ohledu na obsah kasační stížnosti) toliko tehdy, pokud „by byly dány důvody

k ochraně žalobce před hroící vážnou újmou v zemi původu, které žalovaný nezohlednil za situace, kdy již nepřichází v úvahu žádné další řízení, v němž by mohla být ochrana poskytnuta. Poznatky k tomu zpravidla vyplývají z vyjádření žadatele v žádosti nebo při pohovoru a ze skutečností zjištěných o zemi původu v řízení či známých z jiných řízení, či známých obecně. Pokud tedy soud má k dispozici poznatky o tom, že žadateli o azyl je nezbytné poskytnout doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu, neboť její neposkytnutí by bylo narušením zásady non-refoulement a ochranu již nelze poskytnout v jiném řízení, rozhodnutí žalovaného zruší, aniž by taková skutečnost musela být žalobou výslovně namítána. (...) Ve věcech mezinárodní ochrany totiž existují mezinárodní závazky, které je třeba respektovat (...). Soud tedy musí nad rámec žalobních bodů respektovat princip non-refoulement vyplývající z Ženevské úmluvy a i z čl. 3 evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.“ (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 – 84, publikované pod č. 2288/2011 Sb. NSS). Krajský soud nebyl povinen takto postupovat, neboť stěžovatelky v žalobě netvrdily žádné nové okolnosti (opakovaly jen to, co již žalovaný posoudil ve správním řízení) a ani z ničeho nevyplývalo, že by v době rozhodování krajského soudu v jejich vlasti došlo ke změně bezpečnostní situace.

Nad rámec výše uvedeného lze odkázat na rozsudek zdejšího soudu ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78, ze kterého se podává, že „ze zásady non-refoulement (...) vyplývá primární povinnost státu nevystavit žadatele reálné hrozbě závažné újmy, přičemž k této povinnosti se musí vázat i povinnost státu zjistit si příslušné skutečnosti, které k aplikaci této zásady nutně vedou. K zajištění zásady non-refoulement tedy musí správní orgán vyvinout přiměřenou aktivitu i z moci úřední. Rozsah vyhledávací aktivity přitom bude dán povahou vážné újmy, jež by mohla žadateli o mezinárodní ochranu v případě navrácení do země původu hrozit.“ Žalovaný se otázkou doplňkové ochrany zabýval v odůvodnění napadeného rozhodnutí, přičemž shledal, že stěžovatelkám v případě návratu do vlasti žádné nebezpečí vážné újmy nehrozí. Ustálená judikatura zdejšího soudu k § 14a zákona o azylu (viz například rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, publikovaný pod 1849/2009 Sb. NSS) přitom vyhrazuje doplňkovou ochranu pouze pro nejvážnější a bezprostředně hroící ohrožení života a zdraví žadatele o mezinárodní ochranu.

Pokud stěžovatelky namítají, že se měl krajský soud při hodnocení podmínek doplňkové ochrany zabývat nikoliv tím, co stěžovatelky mohly činit v době své přítomnosti na Ukrajině, ale měl tyto podmínky hodnotit ve vztahu k době jejich možného návratu do země původu, lze s nimi souhlasit. Vycházel-li krajský soud při posouzení této otázky z toho, jak si počínala stěžovatelka a) v době, kdy jí mělo být v zemi původu vyhrožováno (neobrátila se na příslušné ukrajinské úřady, ač jí v tom nic nebránilo), jde ze strany krajského soudu o zcela chybný výklad institutu doplňkové ochrany a jeho účelu. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 3. 3. 2004, č. j. 2 Azs 12/2004 – 40 (publikovaném pod č. 260/2004 Sb. NSS) uvedl, že „[p]odmínky pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a překážky vycestování podle ustanovení § 91 téhož zákona je nutno posuzovat samostatně. Udělení azylu podle ustanovení § 12 tohoto zákona je vázáno na objektivní přítomnost pronásledování jako skutečnosti

definované v § 2 odst. 6 citovaného zákona nebo na odůvodněný strach z této skutečnosti, a to v obou případech v době podání žádosti o azyl, tedy zpravidla v době bezprostředně následující po odchodu ze země původu. Překážka vycestování se naopak vztahuje k objektivním hrozbám po případném návratu žadatele o azyl do země původu, tedy k částečně jiným skutečnostem nastávajícím v odlišném čase.“ (tento právní názor je plně použitelný i přesto, že právní úprava překážek vycestování podle § 91 zákona o azylu byla s účinností od 1. 9. 2006 nahrazena institutem doplňkové ochrany podle § 14a tohoto zákona, při zachování stávající podstaty tohoto institutu - viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 – 69). Z uvedeného je zřejmé, že naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany se váže k okamžiku možného návratu žadatele do vlasti a skutečnostem, které mohou v souvislosti s tím nastat; není tedy rozhodující, co činily, respektive nečinily stěžovatelky v době jejich pobytu ve vlasti. Krajský soud byl povinen vyhodnotit skutková tvrzení stěžovatelek výlučně ve vztahu k tomu, zda pro případ jejich návratu do vlasti představují skutečné, aktuální nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Namísto toho při hodnocení podmínek pro udělení doplňkové ochrany přihlížel ke skutečnostem, které se neváží k době možného návratu stěžovatelek, nýbrž k době před jejich odchodem a k době jejich pobývání na území ČR. I když stěžovatelky spojují své obavy do budoucnosti se stejnými skutečnostmi, jakými měly být vystaveny již dříve, nelze takto nepřipustně zaměňovat či směšovat podmínky pro udělení azylu podle § 12 a pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu a jejich odlišné časové ukotvení.

Stejně tak je třeba krajskému soudu vytknout paušální závěrečné konstatování, že důvodem, proč se stěžovatelky nechtějí vrátit do vlasti, je snaha o legalizaci pobytu. Jak je patrné ze žádosti stěžovatelek, legalizace pobytu byla jedním z důvodů žádosti o udělení mezinárodní ochrany, současně ale uváděly i důvody další, a sice potíže se soukromými osobami. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2011, č. j. 5 Azs 6/2011 – 49, se podává, že „[p]okud žadatel o mezinárodní ochranu uvede v průběhu správního řízení skutková tvrzení relevantní pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 až § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, má správní orgán povinnost se s nimi řádně vypořádat bez ohledu na to, zda je žadatel formálně označí jako důvody, pro něž žádá o udělení mezinárodní ochrany. (...) Skutečnost, že žadatele vedla k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany také snaha o legalizaci pobytu na území ČR, nepostačuje sama o sobě k zamítnutí této žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, či k neudělení mezinárodní ochrany podle § 12 až § 14a téhož zákona, neboť tato skutečnost ještě nevylučuje, že žadatel opustil zemi původu a chce se usídlit v ČR právě proto, že má odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu z azylově relevantních důvodů nebo že by v případě navrácení do této země čelil skutečnému nebezpečí vážné újmy zakládajícímu nárok na doplňkovou ochranu.“ Jakkoli žalovaný postupoval při svém rozhodování v souladu s citovanou judikaturou a zabýval se ve vztahu k udělení doplňkové ochrany stěžovatelkami tvrzenou hrozcí vážnou újmu, krajský soud všechna tvrzení stěžovatelek ve vztahu k § 14a zákona o azylu paušálně odmítl s tím, že hlavním důvodem, proč se nechtějí vrátit, je snaha o legalizaci pobytu. Takový postup krajského soudu je, jak plyne z citovaného judikátu, nepřipustný, neboť

samotná zmínka stěžovatelky a), že by se stěžovatelkou b) chtěly zůstat v ČR a zlegalizovat si zde pobyt, ještě bez dalšího neznámá, že nemůže existovat pro případ návratu skutečné nebezpečí vážné újmy, kterému by byly nuceny čelit a které by zakládalo nárok na udělení doplňkové ochrany; taková tvrzení musejí být relevantním způsobem vypořádána.

Ve vztahu k institutu doplňkové ochrany tedy nezbyvá než konstatovat, že krajský soud pochybil v tom, že podmínky pro udělení tohoto typu mezinárodní ochrany hodnotil ve vztahu ke špatnému časovému okamžiku (tj. hodnotil skutečnosti před odchodem stěžovatelek z vlasti), přičemž nakonec apodikticky uzavřel, že stěžovatelkám jde ve skutečnosti pouze o legalizaci pobytu; tím v podstatě popřel veškerá tvrzení stěžovatelek o existenci vážné újmy pro případ návratu do vlasti. Takový postup krajského soudu zakládá nezákonnost jeho rozsudku podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., spočívající v nesprávné aplikaci § 14a zákona o azylu.

Konečně stěžovatelky v kasační stížnosti namítaly, že krajský soud rozhodl znovu v meritu věci, aniž by nařídil jednání, respektive aniž by je obeslal podle § 51 odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud ze soudního spisu ověřil, že krajský soud po podání žaloby zaslal stěžovatelkám výzvu podle § 51 odst. 1 s. ř. s.; tato výzva jim byla doručena dne 30. 1. 2013 a stěžovatelky na ni nikterak nereagovaly. Krajský soud poté dne 20. 3. 2013 vydal pod č. j. 41 Az 19/2012 – 25 rozsudek, který byl následně zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2013, č. j. 2 Azs 6/2013 – 53, a věc byla vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení. Poté již krajský soud žádné další procesní úkony neučinil (tedy nezaslal ani stěžovatelkám novou výzvu dle § 51 odst. 1 s. ř. s.) a bez dalšího rozhodl novým rozsudkem ze dne 9. 10. 2013, č. j. 41 Az 19/2012 – 60.

Není pochyb o tom, že popsany procesní postup vykazuje vadu, o čemž svědčí i judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu. Například z rozsudku zdejšího soudu ze dne 11. 3. 2010, č. j. 5 Azs 3/2010 – 92, se podává, že „[s]ouhlas účastníka řízení s rozhodnutím krajského soudu o věci samé bez jednání dle § 51 odst. 1 s. ř. s. udělený ještě předtím, než v řízení krajský soud poprvé rozhodoval, nelze bez dalšího vztáhnout na nové rozhodnutí krajského soudu poté, co bylo jeho první rozhodnutí Nejvyšším správním soudem zrušeno.“ Tento názor zastává konstantně i Ústavní soud (například v nálezu ze dne 19. 6. 2008, sp. zn. IV. ÚS 3114/07). Ústavní soud nicméně jednoznačně odlišuje procesní důsledky s tímto deficitem spojené, o čemž svědčí například jeho usnesení ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. IV. ÚS 786/08: „Co se týče námitky porušení ústavně zaručených práv, plynoucích z čl. 38 odst. 2 Listiny, Ústavní soud v nálezu sp. zn. IV. ÚS 3114/07 (...) konstatoval povinnost soudu v řízení o žalobě dle soudního řádu správního nařídít po kasaci rozhodnutí ze strany Nejvyššího správního soudu ústní jednání. Ústavní soud tedy přisvědčil námitkám stěžovatele v tom smyslu, že městský soud pochybil, jestliže po vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu (...) ústní jednání nenařídil, resp. nevyžádal si souhlas s tím, aby od něj mohlo být upuštěno. (...) Přesto tato skutečnost, na rozdíl od citovaného nálezu, nevedla Ústavní soud ke kasaci napadeného rozhodnutí, neboť okolnosti, za nichž byl tento

nález vydán, se od okolností v projednávané věci podstatně odlišovaly. Zatímco ve věci sp. zn. IV. ÚS 3114/07 Nejvyšší správní soud toliko instruoval městský soud, jak má dále postupovat, tzn. uložil mu zabývat se otázkami, jimiž se doposud nezabýval, v nyní projednávané věci vyřešil Nejvyšší správní soud rozhodnou právní otázku beze zbytku a v důsledku vázanosti městského soudu vysloveným právním názorem mu v podstatě žádný prostor k vlastnímu uvážení neponechal.“ (obdobně viz též usnesení Ústavního soudu ze dne 24. 6. 2009, sp. zn. I. ÚS 1632/08, a ze dne 23. 6. 2009, sp. zn. II. ÚS 1634/08). Zdejší soud tento právní názor ve svém rozhodování následuje, o čemž svědčí například rozsudek ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 Afs 112/2008 – 129, z něhož se podává, že „[p]okud krajský soud rozhodne ve věci bez nařízení jednání poté, co bylo jeho předchozí rozhodnutí zrušeno Nejvyšším správním soudem, přičemž nebyl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. účastníky řízení udělen souhlas k rozhodnutí bez nařízení jednání, ani nebyly dány podmínky k rozhodnutí bez nařízení jednání podle § 76 s. ř. s., je nutno takový postup považovat vždy za vadu řízení před krajským soudem. Avšak v případě, kdy byly pro věc rozhodné otázky již plně vyřešeny Nejvyšším správním soudem a krajskému soudu, který je vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, po zrušení jeho původního rozhodnutí již v dalším řízení nezbývá žádný prostor pro vlastní uvážení, nejde o takovou vadu řízení před soudem, která by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]“.

Ze shora citované judikatury tedy vyplývá, že je třeba odlišovat situaci, kdy i po zrušení prvního rozhodnutí krajského soudu zůstává výsledek sporu stále otevřený a krajský soud je v dalším řízení (dle závazného právního názoru kasačního soudu) povinen se určitými otázkami, které dosud nebyly ani Nejvyšším správním soudem plně vyřešeny, dále zabývat, od situace, kdy již byly naopak rozhodné otázky beze zbytku posouzeny Nejvyšším správním soudem, který je formuloval jako závazný právní názor, čímž krajskému soudu v dalším řízení nezbývá žádný relevantní prostor pro vlastní uvážení, a jeho úkolem je jen převést názor kasačního soudu do svého rozhodování, s odpovídajícím procesním vyústěním. Jakkoli je v obou případech opominutí krajského soudu nařídit ve věci (znovu) jednání (nebyl-li v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. účastníky řízení udělen opětovně souhlas k rozhodnutí bez jednání), procesní vadou (konkrétně porušením § 49 odst. 1 s. ř. s.), v prvním případě taková vada zakládá hrubé porušení procesních práv žalobce a je vadou řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], ve druhém případě tomu tak není, neboť i kdyby ve věci jednání bylo nařízeno, nemohl by krajský soud rozhodnout jinak, než je předurčeno závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Nyní posuzovaná věc patří nepochybně mezi případy, kdy kasační soud krajskému soudu toliko vytknul pochybení spočívající v nesrozumitelnosti odůvodnění rozsudku, aniž by však předjímal, jak má být o všech sporných otázkách dále uváženo. Na krajském soudě tak zůstalo, aby možnosti udělení azylu a doplňkové ochrany znovu samostatně posoudil, a svůj názor na věc formuloval přezkoumatelným způsobem v odůvodnění nového rozhodnutí. Je tedy zřejmé, že výsledek řízení před krajským soudem zůstal po zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu otevřený. Tím, že krajský soud za těchto okolností rozhodl bez nařízení jednání, aniž by stěžovatelky obeslal podle § 51 odst. 1 s. ř. s., a dal jim možnost vyjádřit se, zda chtějí nařídit jednání, upřel stěžovatelkám právo osobně se

účastnit řízení a porušil tím zásahu ústnosti soudního řízení. S ohledem na specifickou procesní úpravu soudního přezkumu rozhodnutí vydaných ve věcech mezinárodní ochrany (viz výše vyložený princip přijatelnosti kasační stížnosti) však tato procesní vada (která by jinak byla důvodem pro zrušení rozsudku krajského soudu *per se*) není sama o sobě důvodem, pro který by měl být napadený rozsudek zrušen. Přijatelnost (tedy meritorní projednatelnost) kasační stížnosti je totiž v případě procesních pochybení krajského soudu imanentně spojena s předpokladem reálného dopadu této vady do hmotněprávního postavení stěžovatele. Této intenzity konstatovaná vada v dané věci nedosahuje, neboť z ničeho neplyne, že by ústní jednání před soudem mohlo pro stěžovatelky přinést příznivější rozhodnutí; ostatně stěžovatelky vůbec netvrdí, že by u soudního jednání chtěly provést nějaký důkaz, vyjádřit se k důkazům již provedeným, apod. Lze tak uzavřít, že předmětná vada by, sama o sobě, důvodem pro zrušení napadeného rozsudku nebyla.

Nejvyšší správní soud dále, mimo rozsah důvodů kasační stížnosti (postupem podle § 109 odst. 4, věty za středníkem s. ř. s.), zohlednil též další vadu napadeného rozsudku. Nemohl totiž přehlédnout, že v jeho záhlaví není jednoznačně individualizováno správní rozhodnutí, které bylo předmětem soudního přezkumu. Judikatura přitom u soudního výroku ve správním soudnictví vyžaduje, aby v záhlaví rozhodnutí byli nejen nezaměnitelně identifikováni účastníci řízení, ale aby bylo označeno i správní rozhodnutí, které je předmětem řízení (není-li uvedeno přímo ve výroku). Jedině při splnění těchto náležitostí je postaveno najisto, co je předmětem řízení a koho se toto řízení týká. Krajský soud však předmět řízení konkretizoval až v rámci odůvodnění, což samo o sobě nepostačuje; nadto označil napadené rozhodnutí jen datem vydání (spisovou značku či číslo jednací napadeného rozhodnutí neuvedl vůbec). Takový procesní deficit může vést dle okolností konkrétního případu, až k nepřezkoumatelnosti soudního rozhodnutí pro nesrozumitelnost (k tomu srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 10. 2. 2005, č. j. 2 As 38/2004 – 55, publikovaný pod č. 1070/2007 Sb. NSS).

Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud naznal, že jsou naplněny kasační důvody ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a), d) s. ř. s., a proto mu nezbylo než napadený rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1, věta první před středníkem s. ř. s.). V dalším řízení bude krajský soud jednak povinen napravit vytknutá procesní pochybení, jednak bude povinen uvážit o podmínkách pro udělení doplňkové ochrany ve vztahu ke správnému časovému okamžiku (tj. k okamžiku možného návratu stěžovatelek do vlasti). Posledně zmíněný požadavek bude zahrnovat i zohlednění aktuální politické a bezpečnostní situace na Ukrajině, neboť v době rozhodování Nejvyššího správního soudu zde probíhají nepokoje související s demonstracemi proti stávající vládě. S ohledem na respektování zásady *non-refoulement* a na závěry již citovaného usnesení rozšířeného senátu zdejšího soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 – 84), bude třeba, zabývat se tím, zda se v mezidobí situace na Ukrajině uklidnila, či zda se vyhroutil natolik, že by mohla dosahovat intenzity předvídané v § 14a odst. 2 zákona o azylu.

Krajský soud v Brně ve věci nařídil pak jednání na 3.9.2014. Právní zástupkyně žalobkyně u tohoto jednání založila do spisu kopie čtyř informací vydaných Ministerstvem zahraničních věcí ČR k současné situaci na ....., uvedla, že tyto informace byly staženy z internetu.

Po přečtení těchto zpráv soudkyní, zástupkyně žalobkyně uvedla, že než přišly žalobkyně do České republiky, bydlely v západní části ....., tedy ne v jižní nebo východní části. V současné době však na ..... probíhá vnitřní ozbrojený konflikt a ze zpráv, které zástupkyně předložila, je zřejmé, že lidé běžně utíkají z domova, bezpečnostní složky jsou v pohotovosti, a proto jim nezbyvá tolik času na řešení běžných problémů občanů. Může tedy dojít ke snížení efektivity policie při řešení běžných kriminálních činů. Pokud pak jde o možnost vnitřního přesídlení, ta je v současné době s ohledem na celkovou situaci na ..... a počet osob, u nichž dochází k přesídlení, značně omezena. Žalobkyně se obává návratu i do západní části ..... v současné době, a to z důvodů, které uváděly v průběhu celého azylového řízení, tj. ze strachu před soukromými osobami.

U toho jednání žalovaný setrval na svém původním stanovisku a navrhoval zamítnutí žaloby. Uvedl, že žalovaný si opatřil zprávu Ministerstva zahraničních věcí ČR, kterou soudu u jednání předložil a z ní vyplývá, že situace na východě a jihu ..... je sice problematická, ovšem na západě a ve středu ..... je klidná a v rámci této části ..... dle zástupkyně žalovaného je možné využít i institutu vnitřního přesídlení.

Zástupkyně žalobkyň k tomu uvedl, že je pravdou, že ze zpráv vyplývá, že zatím je situace v západní části ..... a ve středu ..... klidná, z běžně dostupných zpráv Ministerstva zahraničních věcí však plyne, že situace se každým dnem mění a i z prohlášení prezidenta Putina vyplývá, že by nebyl problém v několika dnech obsadit ..... Ukrajina je na pokraji občanské války, a proto je zřejmé, že i běžná policejní práce je ochromena.

Zástupně žalovaného u jednání soudu odkázala na rozhodnutí žalovaného, na písemné vyjádření k žalobě, ale i na stanovisko Nejvyššího správního soudu vyjádřeného v jeho rozsudku, kdy Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žalovaný se správně zabýval situací žalobkyň ve vztahu k ust. § 12 zákona o azylu a tuto situaci s ohledem na toto zákonné ustanovení správně posoudil. Vyjádřil se však také k tomu, že žalovaný se zabýval také podmínkami ust. § 14a, tedy doplňkové ochrany ve vztahu k žalobkyním, že postupoval v souladu s citovanou judikaturou a zabýval se ve vztahu k udělení doplňkové ochrany stěžovatelkami tvrzenou vážnou újmou. Pokud jde o současnou bezpečnostní situaci na ....., ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí, kterou žalovaný předložil, vyplývá, že situace v západní a střední části ..... je klidná.

Pokud jde o zástupkyni žalobkyň, ta uvedla, že žalobkyně se stále obává návratu na ....., mají obavy z jednání soukromých osob, na něž poukazovaly v průběhu celého azylového řízení a zdůraznila, že žalobkyně a) nikdy nebyla označena za osobu, jejíž tvrzení by byla nevěrohodná. Dále se žalobkyně obává návratu na ..... s ohledem na nynější bezpečnostní situaci na ....., jak vyplývá z předložených zpráv.

Pokud jde o zprávu, kterou předložila zástupkyně žalovaného, jedná se o zprávu Ministerstva zahraničních věcí č.j. 98524/2014-LPPP ze dne 16.4.2014, v níž je uvedeno, že *aktuální bezpečnostní situace na Ukrajině se neustále vyvíjí. Po vytvoření nové vlády (27. 2. 2014) ji RF odmítla uznat a již téměř dva měsíce vede proti ..... agresí, okupuje ..... a cíleně destabilizuje situaci v zemi. Vojska RF soustředěna na východní a severní hranici ....., separatisté, organizovaní RF, nedávno obsadili ve východních regionech infrastrukturu ministerstva vnitra. .... dne 12.4.2014 vyhlásila anti-teroristickou operaci proti separatistům a počítá i s možností použití armády. Z bezpečnostního hlediska je situace na západě a ve středu země, včetně hlavního města ....., klidná. Situace na jihu a východě země se neustále zhoršuje. Takové podmínky jednoznačně ovlivňují politickou scénu, která se soustředí zejména na boj s nepřítelem. Přesto se země připravuje na prezidentské volby. Citelné jsou i dopady na ekonomiku. Ukrajina je v podstatě na hranici bankrotu a čeká na mezinárodní pomoc. Sociální výplaty ale zatím ..... pokryt zvládla. Lidskoprávní problémy nejsou politického rázu, nedochází k politickým perzekucím, nejsou porušována práva jazykových menšin, problémy mohou i nadále zažívat příslušníci ....., kteří se jako vnitřní uprchlíci nemohou na dlouhodobou pomoc státu zatím spolehnout.*

Skutkové a právní zhodnocení krajským soudem.

Žaloba není důvodná.

Již z citovaných rozsudků Nejvyššího správního soudu vyplývá, že v řízení před žalovaným byla prokázána možnost žalobkyn domoci se ochrany před nezákonným jednáním soukromých osob u ..... státních orgánů, když námitce žalobkyn o tom, že tomu tak není, nelze přisvědčit, když ve správním spise je založena Informace MZV ze dne 19.1.2010, která se danou problematikou zabývá. Pokud žalobkyně tvrdí, že tuto zprávu nepovažují za nezávislou, konstatoval Nejvyšší správní soud, že jde o tvrzení, které žalobkyně neuplatnily ani v řízení před žalovaným ani před krajským soudem, ač tak učinit mohly. Nejvyšší správní soud ve svých rozsudcích konstatoval, že v případě žalobkyn nebyly splněny důvody pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu.

Po druhém zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu se tedy Krajský soud v Brně zabýval skutečností, zda v případě žalobkyn zde byly důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu.

Krajský soud v Brně zjištěný skutkový stav zhodnotil tak, že v případě žalobkyn nejsou naplněny podmínky ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu, a že v případě návratu na ..... za situace, kdy mají stále obavy ze soukromých osob (z náboženské skupiny .....) se mohou, jak vyplývá ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí obrátit na ukrajinské státní orgány, nebo případně ze západní části ..... (sděleno právní zástupkyni, že pocházejí ze západní části ....) přesídlit na jiné místo v tomto regionu či do střední části ..... nebo do hlavního města, kde je klid.

Pokud žalobkyně a) popírá možnost obrátit se na státní orgány na ..... v případě obav před soukromými osobami v současné době, soud uvádí, že nebyla v průběhu správního ani soudního řízení ze strany žalobkyň předložena žádná zpráva, která by vyvracela informaci Ministerstva zahraničních věcí z roku 2010, která je založena ve správním spise, tedy z níž by vyplývalo, že možnost obrátit se na státní orgány v současné době se změnila v případě problémů žalobkyň se soukromými osobami.

Soud uvádí, že je třeba přisvědčit zástupkyni žalobkyň, že pokud jde o situaci na ....., a to bezpečnostní, politickou a ekonomickou, skutečně tato se v roce 2014 změnila, situace se však výrazně změnila na jihu a východě země, kde se stále zhoršuje, nicméně v západní části, střední části ..... a v ..... je situace stabilní a klidná. Soud zaujal stanovisko, že v případě návratu žalobkyň na ..... do západní části, kde žily, do střední části nebo do ..... by s sebou nepřinášelo žádné výraznější problémy, neboť v této části Ukrajiny by se žalobkyně mohly obrátit v případě obav ze soukromých osob na státní orgány, nebo v těchto regionech v případě obav ze soukromých osob by mohly přesídlit bez obav.

Soud tedy zhodnotil situaci žalobkyň tak, že v jejich případě nejsou splněny ani podmínky ust. § 14a zákona o azylu, a proto žalovaný správně zamítl žádost žalobkyň o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu.

Pokud jde o náklady řízení, rozhodnutí se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně ve věci neměly úspěch, žalovaný, který naopak byl ve věci úspěšný, náklady řízení nežádal, a ani mu žádné náklady kromě běžné úřední činnosti nevznikly.

Pro zastupování žalobkyň byla ustanovena soudem právní zástupkyně z řad advokátů. Náklady nynějšího řízení spočívají v odměně advokátky za jeden úkon právní služby dle § 7, § 9 odst. 4 s.ř.s., a to za jeden úkon právní pomoci (účast na jednání u Krajského soudu v Brně dne 3.9.2014) 3.100 Kč, náhradu hotových výdajů za jeden úkon právní služby dle § 13 odst. 3 shora uvedené vyhlášky v částce 300,- Kč a cestovné 420,- Kč, Praha, Brno a zpět (jízdenky předloženy). Za jeden úkon právní pomoci tedy náleží částka 3.100,- Kč a náklady tedy představují celkovou částku 3.100,- + 300,- + 420,- Kč, tj. 3.820,- Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 10. září 2014

JUDr. Jana Kubenová, v.r.
samosoudkyně